

Q3

Osavuositarkastus tammi-syyskuu 2017

**Kannattavuus parani
ja vahva orgaaninen
kasvu jatkui**

ETTEPLAN Oyj Osavuositiedote 25.10.2017 klo 14:00

ETTEPLAN Q3 2017: Kannattavuus parani ja vahva orgaaninen kasvu jatkui

Katsauskausi heinä-syyskuu 2017

- Konsernin liikevaihto kasvoi 12,3 prosenttia ja oli 47,1 (7-9/2016: 42,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 12,5 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 11,1 (-3,5) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,3 prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* parani ja oli 3,4 (2,4) miljoonaa euroa eli 7,1 (5,8) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,1 (0,3) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 2,9 (1,9) miljoonaa euroa eli 6,1 (4,4) prosenttia liikevaihdosta.
- Katsauskauden voitto oli 2,1 (1,5) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta parani ja oli -1,2 (-3,6) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,08 (0,05) euroa.

Katsauskausi tammi-syyskuu 2017

- Konsernin liikevaihto kasvoi 19,5 prosenttia ja oli 156,2 (1-9/2016: 130,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 20,1 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 11,0 (2,5) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,6 prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* parani ja oli 12,4 (7,5) miljoonaa euroa eli 7,9 (5,7) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,7 (1,5) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 10,9 (6,1) miljoonaa euroa eli 7,0 (4,7) prosenttia liikevaihdosta.
- Katsauskauden voitto oli 8,1 (4,7) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta parani ja oli 6,1 (-4,2) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,33 (0,20) euroa.
- Henkilöstön määrä kasvoi ja oli katsauskauden lopussa 2 781 (2 508).

*Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä, kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Keväällä 2016 hankitut Espotel Oy ja Soikea Solutions Oy sisältyvät vuoden 2017 toisesta neljänneksestä lähtien vertailukauden lukuihin.

Markkinanäkymät 2017

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyy tällä hetkellä hyvin kaikilla markkina-alueilla. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan tilanteen odotetaan jatkuvan. Suomen markkinatilanne on parantunut, ja hyvän kysynnän odotetaan jatkuvan. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, päivitetty 3.5.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liikevaihto	47 132	41 986	156 248	130 800	183 938
Operatiivinen liikevoitto	3 364 (7,1 %)	2 425 (5,8 %)	12 362 (7,9 %)	7 514 (5,7 %)	12 071 (6,6 %)
Liikevoitto (EBIT)	2 887 (6,1 %)	1 866 (4,4 %)	10 932 (7,0 %)	6 115 (4,7 %)	10 131 (5,5 %)
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,08	0,05	0,33	0,20	0,33
Omavaraisuusaste, %	40,7	39,7	40,7	39,7	40,0
Liiketoiminnan rahavirta	-1 209	-3 640	6 096	-4 174	5 661
ROCE, %	13,1	11,2	16,5	12,1	14,8
Henkilöstö kauden lopussa	2 781	2 508	2 781	2 508	2 545

Toimitusjohtaja Juha Näkki:

Vuoden kolmas neljännes oli meille onnistunut. Kysyntätilanne säilyi hyvänä kaikilla markkina-alueillamme, ja pystyimme parantamaan kaikkia keskeisiä tunnuslukujamme vertailukauteen nähden. Vahva orgaaninen kasvu jatkui, kannattavuutemme ja kassavirtamme paranivat selvästi ja etenimme kohti strategisia tavoitteitamme.

Suunnittelupalvelut -palvelualue kehittyi positiivisesti, ja erityisesti avainasiakkaidemme kysyntä oli hyvällä tasolla. Johdetut palvelumallimme osoittivat vahvuutensa, ja voitimme edelleen markkinaosuuksia. Laitossuunnitteluhankkeitamkin käynnistyi katsauskaudella jonkin verran, ja voitimme useita merkittäviä kauppvoja.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen kysyntä jatkui hyvänä, ja liiketoimintamme kasvoi osajien vaikeutuneesta saatavuudesta huolimatta. Toisella neljänneksellä kannattavuutemme rasittaneet projektien tuntiylitykset jatkuivat kuitenkin edelleen. Korjaavat toimenpiteet projektiliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi ovat käynnissä, ja odotan niiden vaikuttavan tulokseen jo vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Teknisen dokumentoinnin liiketoimintamme kehittyi jälleen erinomaisesti hyvän kysynnän ja ulkoistusliiketoiminnan menestyksen siivittämänä. Jatkoimme katsauskaudella myös panostuksia palveluntarjontamme kehittämiseen, jotta voimme tuoda asiakkaillemme entistä enemmän lisäarvoa informaatiovirtojen kasvaessa ja digitalisaation lisääntyessä.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä jatkamme panostuksiamme kasvuun ja kannattavuuden parantamiseen. Palveluntarjontamme ja erinomaiset asiakkaamme tarjoavat meille hyvän pohjan positiivisen kehityksen jatkumiselle loppuvuoden aikana.

Toimintaympäristö

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisaatio, vaatimukset ympäristöystävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat edelleen investointiaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen. Palveluiden hankintakeskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalin kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyi positiivisesti, ja markkinatilanne oli hyvä kaikilla markkina-alueillamme. Epävarmuus väheni, mutta vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat kuitenkin edelleen kolmannella neljänneksellä.

Palveluidemme kysynnässä toimialoitain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta asiakaskohtaiset erot olivat huomattavia. Kaivosteollisuuden aktiiviteetin lisääntyminen jatkui. Paperiteollisuuden kysyntä jatkui edelleen vahvana. Nosto- ja siirto-laitevalmistajien kysyntä säilyi keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä jatkui verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineteollisuuden erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä oli hyvällä tasolla.

Laitossuunnittelun edellisellä neljänneksellä piristynyt kysyntä jatkui kaikilla toimialoilla. Sulautettujen järjestelmien ja teollisen internetin ratkaisujen kysyntä jatkui hyvänä kaikilla asiakastoimialoilla.

Markkinakehityksessä oli Etteplanin päämarkkinoilla eroja. Kilpailu työntekijöistä ja tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus hyvässä markkinatilanteessa vaikuttivat koko alan kehitykseen kaikilla markkina-alueilla.

Suomessa teknologiateollisuuden liikevaihto on syksyllä 2017 suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Tammi-kesäkuussa liikevaihto oli 11 prosenttia suurempi kuin vastaavana aikana vuonna 2016. Huhti-kesäkuussa 2017 teknologiateollisuuden yritykset saivat uusia tilauksia euromääräisesti 25 prosenttia enemmän kuin tammi-maaliskuussa 2017 ja 47 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla 2016. Tarjouspyyntöjen määrä kasvoi edelleen. Suomessa suunnittelupalveluiden kysyntä oli edelleen hieman muuta Eurooppaa heikommalla tasolla, ja epävarmuus markkinoilla on lisääntynyt jonkin verran.

Ruotsissa markkinakysyntä jatkui erittäin hyvällä tasolla. Saksassa, Alankomaissa ja Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla.

Kiinan markkinoiden epävarmuus on vähentynyt, ja kysyntä säilyi edelleen hyvällä tasolla. Erityisesti automatisoitujen tuotantojärjestelmien ja robotiikan kysyntä oli suurta. Palvelumarkkinoiden avautuminen jatkui ja tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 12,3 prosenttia ja oli 47,1 (7-9/2016: 42,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 12,5 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 11,1 (-3,5) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,3 prosenttia.

Tammi-syyskuussa liikevaihto kasvoi 19,5 prosenttia ja oli 156,2 (1-9/2016: 130,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 20,1 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 11,0 (2,5) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,6 prosenttia.

Etteplanin hyvä orgaaninen kasvu jatkui kolmannella neljänneksellä Etteplanin hyvän palvelutarjonnan ja vahvan markkina-aseman ansiosta. Hyvä markkinatilanne tuki kasvua.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelua. Kausivaihteluihin vaikuttavat työpäivien lukumäärä, loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Ostettujen yritysten liikevaihto sisältyy ei-organiseen kasvuun yritysostoa seuraavan 12 kuukauden ajan.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani heinä-syyskuussa 38,7 prosenttia ja oli 3,4 (7-9/2016: 2,4) miljoonaa euroa eli 7,1 (5,8) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 0,1 (0,3) miljoonaa euroa.

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-syyskuussa 64,5 prosenttia ja oli 12,4 (1-9/2016: 7,5) miljoonaa euroa eli 7,9 (5,7) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 0,7 (1,5) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 16,5 (30,9) prosenttia.

Hyvä kysyntätilanne ja Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehosti Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja paransi kannattavuutta.

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä, kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Heinä-syyskuussa liikevoitto (EBIT) parani 54,7 prosenttia ja oli 2,9 (7-9/2016: 1,9) miljoonaa euroa eli 6,1 (4,4) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBIT) parani 78,8 prosenttia ja oli 10,9 (1-9/2016: 6,1) miljoonaa euroa eli 7,0 (4,7) prosenttia liikevaihdosta.

Tammi-syyskuussa rahoituskulujen määrä oli 0,8 (1-9/2016: 1,1) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto ennen veroja oli 10,5 (1-9/2016: 5,7) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 22,4 (17,0) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 2,3 (1,0) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto oli 8,1 (1-9/2016: 4,7) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,33 (1-9/2016: 0,20) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,22 (30.9.2016: 2,02) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 16,5 (12,1) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat syyskuun lopussa 4,6 (30.9.2016: 3,8) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat 40,5 (41,9) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 3,3 (4,4) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ja oli heinä-syyskuussa -1,2 (7-9/2016: -3,6) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa vastaavasti 6,1 (1-9/2016: -4,2) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa rahavirta investointien jälkeen oli 1,7 (1-9/2016: -27,5) miljoonaa euroa. Rahavirta parani käyttöpääoman optimoinnin ja asiakkaiden maksuaikojen paremman jakautumisen ansiosta erityisesti 2016 ostetuissa yrityksissä. Rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi.

Taseen loppusumma 30.9.2017 oli 136,9 (30.9.2016: 127,0) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 59,5 (57,4) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli syyskuun lopussa 40,7 (30.9.2016: 39,7) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-syyskuussa 6,6 (1-9/2016: 28,6) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit koostuivat yrityskaupoista sekä suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista ja kasvuun liittyvistä laitehankinnoista.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kasvoi 13,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 680 (1-9/2016: 2 363) henkilöä ja syyskuun lopussa 2 781 (30.9.2016: 2 508) henkilöä. Syyskuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 988 (30.9.2016: 833) henkilöä. Syyskuun lopussa lomautettuna oli 14 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Vuonna 2016 toteutetut merkittävät yritysostot sekä ulkoistusliiketoiminnan menestys vahvistavat Etteplanin markkina-asemaa ja tukevat yhtiön kasvua. Johdettujen palvelumallien (Managed Services) ja digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä jatkui edelleen hyvällä tasolla.

Yleinen markkinakysyntä kehittyi vuoden alun tapaan positiivisesti ja oli vuoden takaiseen verrattuna selkeästi parempi. Uusia tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeita oli aiempaa enemmän. Joitakin uusia laitossuunnitteluinvestointeja käynnistyi.

Etteplanin hyvä orgaaninen kasvu jatkui kolmannella neljänneksellä.

Suomen markkinatilanne jatkui hyvällä tasolla. Joidenkin alojen erityisosaaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti jonkin verran liiketoimintamme kehitykseen.

Ruotsissa Etteplanin markkina-asema on vahvistunut, ja saimme useita merkittäviä tilauksia. Myös yleinen markkinakysyntä säilyi hyvällä tasolla. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus ja kilpailu asiantuntijoista rasittivat edelleen liiketoimintaa.

Alankomaissa ja Saksassa kysyntä on kehittynyt hyvin. Puolassa kysyntätilanne jatkui hyvänä, ja liiketoiminta jatkoi positiivista kehitystään.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä kasvoi parantuneen markkinatilanteen, alkuvuodesta avattujen uusien toimistojen sekä palvelumarkkinoiden avautumisen siivittämänä heinä-syyskuussa 47,0 prosenttia ja tammi-syyskuussa vastaavasti 52,0 prosenttia. Suunnittelupalvelujen kysyntä on laajenemassa Kiinassa toimivista länsimaisista yrityksistä myös kiinalaisiin yrityksiin, ja Etteplan käy keskusteluja merkittävien kiinalaisten yhtiöiden kanssa mahdollisen yhteistyön aloittamisesta.

Elokuussa Etteplan vahvisti asemaansa Kiinassa ja osti aiemmin yhteisyrityksenä toimineen Etteplan Vataple Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseensa Vataple Groupilta. Nyt kaupan kohteena olevaan 30 prosenttiin liittyvä kauppahinta koostuu 35 000 Etteplanin omasta osakkeesta ja rahalla maksetusta osuudesta. Etteplanin omat osakkeet luovutetaan myyjälle, kun kauppa on rekisteröity Kiinassa. Rekisteröintiprosessi Kiinan viranomaisten kanssa on vielä kesken.

Avainasiakkuudet kasvoivat tammi-syyskuussa 20,8 prosenttia viime vuoteen verrattuna yleisen markkinatilanteen paranemisen ja Etteplanin kattavan palvelutarjonnan ansiosta.

Etteplanin tavoitteena on saavuttaa Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) 65 prosentin osuus liikevaihdosta vuoteen 2019 mennessä. Johdettujen palvelumallien osuus

liikevaihdosta oli tammi-syyskuussa 57 (1-9/2016: 52) prosenttia. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Digitalisaatioon liittyvien palvelujemme kysyntä kehittyi edelleen erittäin hyvin. Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisointiin ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo yhtiölle merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Suunnittelupalvelut

Suunnittelupalveluilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innoitointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten. Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lain-säädännön mukaiseksi.

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-9/2017	1-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016*
Liikevaihto	25 866	23 239	11,3 %	87 716	82 896	5,8 %	112 823
Operatiivinen liikevoitto	1 833	1 138	61,1 %	6 866	4 432	54,9 %	6 493
Operatiivinen liikevoitto, %	7,1	4,9		7,8	5,3		5,8
MSI-indeksi (Managed Services index)	53	48		53	49		49

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin Q1 2016.

Aiemmin Suunnittelupalvelut-palvelualueeseen kuulunut Sulautetut järjestelmät -osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät -osaamisalue sisältyy Suunnittelupalvelut-palvelualueen vertailulukuihin vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Suunnittelupalveluiden osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 55 (7-9/2016: 55) prosenttia. Tammi-syyskuussa osuus oli 56 (1-9/2016: 63) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 11,3 prosenttia ollen 25,9 (7-9/2016: 23,2) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa liikevaihto kasvoi 5,8 prosenttia ollen 87,7 (1-9/2016: 82,9) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kehitykseen vaikutti Sulautetut järjestelmät -osaamisalueen siirto osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen vuoden 2016 toisella neljänneksellä.

2016 toteutetut ulkoistukset kasvattivat liikevaihtoa. Uusien tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeiden kysyntä jatkui hyvänä. Uusia laitossuunnitteluinvestointeja käynnistyi vuosineljänneksen aikana. Kaivosteollisuuden kysyntä jatkui aiempaa paremmalla tasolla.

Suunnittelupalveluiden operatiivinen liikevoitto oli heinä-syyskuussa 1,8 (7-9/2016: 1,1) miljoonaa euroa eli 7,1 (4,9) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa operatiivinen liikevoitto oli 6,9 (1-9/2016: 4,4) miljoonaa euroa eli 7,8 (5,3) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuuslukuihin vaikutti Sulautetut järjestelmät -osaamisalueen siirto osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu ja hyvä kapasiteetin käyttöaste paransivat kannattavuutta.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta nousi heinä-syyskuussa 53 (7-9/2016: 52) prosenttiin. Tammi-syyskuussa osuus oli 53 prosenttia (1-9/2016: 52) prosenttia. Suunnittelupalveluiden kapasiteetin käyttöaste oli yleisesti hyvällä tasolla tammi-syyskuussa 2017.

Kiinassa Etteplan aloitti yhteistyön mm. ABB Electrical Machines Ltd.:n kanssa.

Kesäkuussa hankitun laivanrakennuksen lujuuslaskentaan ja teräsrakennesuunnitteluun erikoistuneen suomalaisen SDS Aura Oy:n integrointi osaksi Etteplania on sujunut suunnitelmien mukaan.

Patria-konserniin kuuluvan Senopin Integrointi -liiketoimintayksikkö ulkoisti heinäkuussa integraatiotuotteidensa ja asiakasprojektiensa suunnittelun Etteplanille.

Etteplan ja reaaliaikaisiin simulaatioteknologioihin erikoistunut Mevea sopivat strategisesta yhteistyöstä Digital Twin -ratkaisuissa. Etteplan ja Mevea tarjoavat yhdessä teollisille asiakkaille palvelua, joka perustuu Mevean kehittämään reaaliaikaiseen simulointiohjelmistoon ja Etteplanin luomaan simulointimalliin asiakkaan tuotteesta. Digital Twin eli digitaalinen kaksonen tarkoittaa teollisesta koneesta tai laitteesta luotua simulointimallia, joka pystyy kuvaamaan todellisen koneen käyttöä ja käyttäytymistä reaaliaikaisesti.

Sulautetut järjestelmät ja IoT

Sulautetut järjestelmät ja IoT tarkoittaa tuotekehityspalveluja ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä. Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustuva palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-9/2017	1-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016*
Liikevaihto	11 469	10 396	10,3 %	38 255	22 049	73,5 %	35 400
Operatiivinen liikevoitto	847	1 237	-31,5 %	3 346	2 461	36,0 %	3 956
Operatiivinen liikevoitto, %	7,4	11,9		8,7	11,2		11,2
MSI-indeksi (Managed Services index)	53	52		53	52		54

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin Q1 2016.

Etteplan osti huhtikuussa 2016 Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n ja laajensi liiketoimintaansa sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Sulautetut järjestelmät ja IoT on Etteplanin kolmas palvelualue, jonka raportointi aloitettiin vuoden 2016 puolivuositarkastuksen yhteydessä. Ostetut yritykset ovat mukana Etteplanin luvuissa 1.4.2016 alkaen.

Aiemmin Suunnittelupalvelut-palvelualueeseen kuulunut Sulautetut järjestelmät -osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueetta. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät -osaamisalue sisältyy Suunnittelupalvelut-palvelualueen vertailulukuihin vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 24 (7-9/2016: 25) prosenttia, ja tammi-syyskuussa vastaavasti 25 (1-9/2016: 17) prosenttia. Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 10,3 prosenttia ollen 11,5 (7-9/2016: 10,4) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa kasvu oli 73,5 prosenttia ja liikevaihto 38,3 (1-9/2016: 22,0) miljoonaa euroa. Palvelualueen kysyntätilanne säilyi erittäin hyvänä kaikilla markkina-alueilla. Joidenkin alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti jonkin verran liikevaihdon kehitykseen.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n operatiivinen liikevoitto oli heinä-syyskuussa 0,8 (7-9/2016: 1,2) miljoonaa euroa eli 7,4 (11,9) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa operatiivinen liikevoitto oli 3,3 (1-9/2016: 2,5) miljoonaa euroa eli 8,7 (11,2) prosenttia liikevaihdosta.

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä toteutetut orgaaniseen kasvuun tähtäävät investoinnit rasittivat kannattavuutta jonkin verran alkuvuodesta. Vuoden toisen neljänneksen kannattavuutta rasittaneet pidempikestoisten projektien tuntiylitykset jatkuivat kolmannella neljänneksellä. Niiden arvioidaan rasittavan kannattavuutta hieman myös vuoden viimeisellä neljänneksellä. Korjaavat toimenpiteet projektiliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi ovat käynnissä ja odotamme niiden vaikuttavan tuloksiin jo vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 53 (7-9/2016: 48) prosenttia. Tammi-syyskuussa osuus oli 53 (1-9/2016: 49) prosenttia. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen kapasiteetin käyttöaste oli vuoden kolmannella vuosineljänneksellä hyvällä tasolla.

Tekninen dokumentointi

Teknisellä dokumentoinnilla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuotteen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotetun sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa. Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapito liiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-9/2017	1-9/2016	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016
Liikevaihto	9 778	8 383	16,6 %	30 169	25 876	16,6 %	35 714
Operatiivinen liikevoitto	826	569	45,2 %	2 600	1 792	45,1 %	2 838
Operatiivinen liikevoitto, %	8,4	6,8		8,6	6,9		7,9
MSI-indeksi (Managed Services index)	78	71		77	70		70

Teknisen dokumentoinnin osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 21 (7-9/2016: 20) prosenttia. Tammi-syyskuussa osuus oli 19 (1-9/2016: 20) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 16,6 prosenttia ollen 9,8 (7-9/2016: 8,4) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa kasvua oli myös 16,6 prosenttia ja liikevaihto 30,1 (1-9/2016: 25,9) miljoonaa euroa. Palvelualueen hyvää kehitystä leimasi edelleen vahva orgaaninen kasvu ja ulkoistusliiketoiminnan menestys.

Teknisen dokumentoinnin operatiivinen liikevoitto oli heinä-syyskuussa 0,8 (7-9/2016: 0,6) miljoonaa euroa eli 8,4 (6,8) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa operatiivinen liikevoitto oli 2,6 (1-9/2016: 1,8) miljoonaa euroa eli 8,6 (6,9) prosenttia liikevaihdosta.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta kasvoi ja oli heinä-syyskuussa 78 (7-9/2016: 71) prosenttia. Tammi-syyskuussa osuus oli 77 (1-9/2016: 70) prosenttia liikevaihdosta. Teknisen dokumentoinnin kapasiteetin käyttöaste oli yleisesti hyvällä tasolla vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

Kesäkuussa hankitun teknisen dokumentoinnin ratkaisuihin erikoistuneen ruotsalaisen Sorona Innovations AB:n integrointi osaksi Etteplania on sujunut suunnitelmien mukaan.

Etteplan ja Black Bruin Oy, johtava radiaalimäntämoottoreiden ja –rotaattoreiden valmistaja, ovat sopineet yhteistyöstä teknisessä dokumentoinnissa. Etteplan toimittaa Black Bruinin tuotteisiin ohjedokumentaatiota, kuten käyttö-, huolto-, ja asennusohjeita.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 4. huhtikuuta 2017 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla.

Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2016.

Yhtiökokous päätti hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi henkilöä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti **Patrick von Essen, Matti Huttunen, Robert Ingman** ja **Leena Saarinen**. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallitukseen uusina jäseninä **Cristina Anderssonin** ja **Mikko Tepposen**.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Ari Eskelinen**. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HT-tilintarkastaja **Olli Wesamaa**. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.10.2018. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 500 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäetuoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista,

merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apporttiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.4.2019.

Osinko

Varsinainen yhtiökokous päätti 4.4.2017 hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkona 0,16 euroa osakkeelta ja jäljelle jäävät voittovarot jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka osingon täsmäytyspäivänä 6.4.2017 oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osinko maksettiin 13.4.2017.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Etteplan muutti kaupankäyntitunnuksensa helmikuussa 2017. Vanha tunnus oli ETT1V.

Yhtiön osakepääoma 30.9.2017 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-syyskuun aikana 1 391 517 (1-9/2016: 1 380 428) kappaletta yhteensä 10,1 (6,7) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 5,56 euroa, ylin kurssi 9,49 euroa, keskiarvo 7,26 euroa ja päätöskurssi 8,44 euroa. Osakekannan markkina-arvo 30.9.2017 oli 208,48 (137,62) miljoonaa euroa.

Yhtiön omat osakkeet

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 21.6.2017 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2017 saamansa valtuutuksen perusteella. Valtuutuksen mukaan hankittavien osakkeiden yhteismäärä oli enintään 30 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottama äänimäärä, mikä vastaa noin 0,12 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista. Etteplan sai 7.9.2017 päätökseen kyseisen omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman. Yhtiö hankki yhteensä 30 000 omaa osaketta ja niihin liittyvän äänimäärän 8,72 euron keskihintaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Yhtiön hallussa 30.9.2017 oli 69 690 (30.9.2016: 196 996) kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,28 (30.9.2016: 0,80) prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

Elokuussa Etteplan osti Etteplan Vantage Technology Centre, Ltd -nimisen yhtiön 100-prosenttiseen omistukseensa Vantage Groupilta. Nyt kaupan kohteena olevaan 30 prosenttiin liittyvä kauppahinta koostuu 35 000 Etteplanin omasta osakkeesta ja rahalla maksetusta osuudesta. Etteplanin omat osakkeet luovutetaan myyjälle, kun kauppa on rekisteröity Kiinassa. Rekisteröintiprosessi Kiinan viranomaisten kanssa on vielä kesken.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017-2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-syyskuussa 2017 liputusilmoituksia.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus on edelleen Etteplanin liiketoiminnan riski. Globaalin talouden epävarmuus aiheuttaa riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saataavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön vaikeutunut saatavuus erityisesti tietyillä asiantuntija-aloilla oli edelleen liiketoimintariski.

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus jatkui vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä. Liiketoiminnalliset riskit ovat edelleen merkittävällä tasolla, mutta niiden ei arvioida kasvavan. Etteplanin riskienhallintakatsaus julkaistiin Talouskatsauksen 2016 sivuilla 80–83.

Markkinanäkymät 2017

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyy tällä hetkellä hyvin kaikilla markkina-alueilla. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan tilanteen odotetaan jatkuvan. Suomen markkinatilanne on parantunut ja myönteisen kehityksen odotetaan jatkuvan. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, 3.5.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna.

Vantaalla 25. lokakuuta 2017

Etteplan Oyj

Hallitus

Lisätiedot:

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 010 307 2077

Outi Torniainen, viestintä- ja markkinointijohtaja, puh. 010 307 3302

LIITTEET:

Tilinpäätöslyhennelmä ja liitetiedot

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernitase

Konsernin rahavirtalaskelma

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tilinpäätöslyhennelmän liitetiedot

Osavuosisikatsaus on tilintarkastamaton.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Etteplanin internetsivuilta osoitteesta www.etteplan.com.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liikevaihto	47 132	41 986	156 248	130 800	183 938
Liiketoiminnan muut tuotot	31	64	164	367	517
Materiaalit ja palvelut	-4 322	-3 649	-14 033	-8 940	-13 893
Henkilöstökulut	-31 742	-28 851	-106 372	-93 441	-129 172
Liiketoiminnan muut kulut	-6 887	-6 358	-21 099	-19 086	-26 440
Poistot	-1 325	-1 325	-3 976	-3 586	-4 818
Liikevoitto (EBIT)	2 887	1 866	10 932	6 115	10 131
Rahoitustuotot	102	230	331	660	555
Rahoituskulut	-257	-322	-806	-1 123	-1 245
Voitto ennen veroja	2 732	1 774	10 457	5 651	9 441
Tuloverot	-655	-318	-2 339	-960	-1 838
Katsauskauden voitto	2 077	1 456	8 118	4 691	7 604
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	59	0	59	82
Muuntoerot	-13	-1 084	-247	-1 317	-1 157
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	3	-17	15	-5	-6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-10	-510	-232	-1 264	-1 080
Katsauskauden laaja tulos yhteensä	2 067	946	7 886	3 427	6 524
Katsauskauden voiton jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	2 061	1 388	8 002	4 555	7 436
Määräysvallattomille omistajille	16	68	116	136	168
	2 077	1 456	8 118	4 691	7 604
Katsauskauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	2 044	880	7 776	3 293	6 356
Määräysvallattomille omistajille	23	67	110	134	168
	2 067	946	7 886	3 427	6 524
Emoyhtiön osakkeenomistajille katsauskauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,08	0,05	0,33	0,20	0,33
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,08	0,05	0,33	0,20	0,33

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	3 393	2 753	2 910
Liikearvo	59 465	57 364	58 128
Muut aineettomat hyödykkeet	18 410	18 728	18 036
Myytavissä olevat sijoitukset	699	680	680
Muut pitkäaikaiset saamiset	91	32	41
Laskennalliset verosaamiset	100	332	365
Pitkäaikaiset varat yhteensä	82 158	79 889	80 159
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	372	316	255
Myyntisaamiset ja muut saamiset	49 547	42 850	49 180
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	208	187	139
Rahavarat	4 620	3 772	4 750
Lyhytaikaiset varat yhteensä	54 747	47 126	54 324
VARAT YHTEENSÄ	136 905	127 015	134 483
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 524	18 524	18 524
Omat osakkeet	-283	-223	-386
Muuntoerot	-2 223	-2 171	-1 981
Muut rahastot	235	220	219
Kertyneet voittovarot	18 981	17 107	17 099
Katsauskauden voitto	8 002	4 555	7 436
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	54 937	49 713	52 613
Määräysvallattomat omistajat	0	131	165
Oma pääoma yhteensä	54 937	49 843	52 777
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	3 404	3 314	3 293
Korolliset velat	19 614	26 069	23 807
Muut pitkäaikaiset velat	733	803	649
Pitkäaikaiset velat yhteensä	23 751	30 186	27 750
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	20 920	15 822	10 461
Ostovelat ja muut velat	35 974	30 263	42 513
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1 322	900	982
Lyhytaikaiset velat yhteensä	58 217	46 986	53 956
Velat yhteensä	81 968	77 172	81 706
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	136 905	127 015	134 483

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liiketoiminnan rahavirta					
Asiakkailta saadut maksut	48 176	41 534	155 073	126 864	174 644
Maksut liiketoiminnan kuluista	-48 766	-44 608	-146 668	-128 640	-165 607
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-590	-3 074	8 405	-1 776	9 037
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-157	-113	-488	-594	-813
Saadut korot liiketoiminnasta	13	23	38	35	44
Maksetut välittömät verot	-475	-476	-1 859	-1 838	-2 606
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-1 209	-3 640	6 096	-4 174	5 661
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-593	-417	-1 554	-1 313	-1 879
Tytäryhtiöhankinnat, hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-58	-1 000	-2 808	-22 262	-22 262
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	0	0	215	215
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2	6	6	23	24
Muiden sijoitusten hankinta	0	0	0	0	-10
Lainasaamisten vähennys	0	30	0	35	45
Lainasaamisten lisäys	0	10	0	10	0
Investointien rahavirta (B)	-649	-1 372	-4 357	-23 291	-23 866
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-1 858	-5 012	1 739	-27 465	-18 204
Rahoituksen rahavirta					
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	-17	0	13 937	13 937
Omien osakkeiden hankinta	-211	-309	-262	-472	-693
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	-1 696	0	-1 696	0	0
Lyhytaikaisten lainojen nostot	1 272	4 815	4 832	15 335	11 685
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 985	-1 403	-4 537	-18 540	-22 547
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5 000	0	5 000	20 601	20 601
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-9	0	-4 558	-4 569
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-425	-298	-1 221	-882	-1 184
Maksetut osingot ja muu voitonjako	0	0	-3 930	-3 046	-3 046
Rahoituksen rahavirta (C)	1 954	2 780	-1 814	22 375	14 184
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	96	-2 232	-75	-5 090	-4 020
Rahavarat kauden alussa	4 273	5 948	4 750	8 807	8 807
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-30	56	-55	55	-37
Rahavarat kauden lopussa	4 338	3 772	4 620	3 772	4 750

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Taulukon sarakkeiden selitteet

A) Osakepääoma	F) Muuntoerot
B) Ylikurssirahasto	G) Kertyneet voittovarot
C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	H) Yhteensä
D) Muut rahastot	I) Määräysvallattomien omistajien osuus
E) Omat osakkeet	J) Oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	7 436	7 436	168	7 604
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	-6	0	0	0	-6	0	-6
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	82	0	82	0	82
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 200	44	-1 157	0	-1 157
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-6	0	-1 118	7 480	6 356	168	6 524
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 046	-3 046	0	-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	0	13 937	0	0	0	0	13 937	0	13 937
Suunnattu osakeanti	0	0	181	0	928	0	0	1 109	0	1 109
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-693	0	0	-693	0	-693
Osakepalkkiot	0	0	0	0	328	0	0	328	0	328
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	563	0	-3 046	11 635	0	11 635
Oma pääoma 31.12.2016	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2017	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777
Laaja tulos										
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	8 002	8 002	116	8 118
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	15	0	0	0	15	0	15
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-241	0	-241	-6	-247
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	15	0	-241	8 002	7 776	110	7 886
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 930	-3 930	0	-3 930
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	0	0	0	-1 471	-1 471	-275	-1 746
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-262	0	0	-262	0	-262
Osakepalkkiot	0	0	0	0	365	0	-154	211	0	211
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	103	0	-5 554	-5 451	-275	-5 726
Oma pääoma 30.9.2017	5 000	6 701	18 524	235	-283	-2 223	26 983	54 937	0	54 937

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	4 555	4 555	136	4 691
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	-5	0	0	0	-5	0	-5
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	59	0	59	0	59
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 366	51	-1 315	-2	-1 317
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-5	0	-1 308	4 606	3 293	134	3 427
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 046	-3 046	0	-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	0	13 937	0	0	0	0	13 937	0	13 937
Suunnattu osakeanti	0	0	181	0	928	0	0	1 109	0	1 109
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-472	0	0	-472	0	-472
Osakepalkkiot	0	0	0	0	270	0	0	270	0	270
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	726	0	-3 046	11 799	0	11 799
Oma pääoma 30.9.2016	5 000	6 701	18 524	220	-223	-2 171	21 661	49 713	131	49 843

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄN LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplan Oyj:n palvelut kattavat teollisuuden laite- ja laitossuunnittelun, sulautettujen järjestelmien ja IoT:n (esineiden internet) sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2016 Etteplanin liikevaihto oli 183,9 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on noin 2 800 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Puolassa ja Kiinassa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 25.10.2017 tämän osavuositarkastuksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä, mutta sitä ei ole laadittu noudattaen kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Vuonna 2017 voimaan tulleilla standardimuutoksilla ja tulkintoilla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” sisältää ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja niistä esitettäviin liitetietoihin. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvalan siirtyminen. Standardia on sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

Johto arvioi parhaillaan standardin mahdollisia vaikutuksia. Merkittävimpien tulovirtojen osalta on tehty vaikutusarvio. Arvioinnin tässä vaiheessa näyttää todennäköiseltä, että standardin käytönotolla ei ole oleellista vaikutusta kirjattavan myynnin määrään tai kirjaamisen ajoitukseen. Konsernin myyntituotot koostuvat pääasiassa palveluista, joista myyntituotot tullaan IFRS 15 kriteerien täytyessä kirjaamaan ajan kuluessa. Myöskään vaatimus yksilöidä sopimuksen suori-tevelvoitteet ja kohdistaa hinta erillismyyntihintojen suhteessa ei tule vaikuttamaan myyntituottojen kirjaamisen ajankohtaan. Konsernin transaktiohintojen määrittämiseen ei sisälly merkittäviä muuttuvia vastikkeita tai rahoituskomponentteja. Konsernissa ei ole tunnistettu asiakassopimusten saamiseen liittyviä aktivoitavia menoja eikä aktivoitavia sopimuksen täyttämistä aiheuttavia menoja. Konserni ottaa standardin käyttöön täysin takautuvasti 1.1.2018.

IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit” -standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. IFRS 9:n odotetut vaikutukset eivät ole olennaisia konsernille. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2018.

IFRS 16 ”Vuokrasopimukset” -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta

kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Standardin käyttöönotolla on olennainen vaikutus konsernin taseeseen ja tunnuslukuihin, koska tällä hetkellä konsernin toimipisteiden vuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi, joita ei ole merkitty taseeseen. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2019.

Vuoden 2016 tilinpäätös löytyy osoitteesta www.etteplan.com ja laskentaperiaatteet sen sivuilta 14-22.

Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät tämän tiedotteen lopusta.

Arvioiden käyttö

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuvia lausumia, jotka perustuvat johdon tämän hetkisiin oletuksiin ja tiedossa oleviin tekijöihin sekä johdon tämän hetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuvat oletukset ovat perusteltuja. Lopputulokset voivat kuitenkin erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuvista lausumista johtuen mm. muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista sääntely-ympäristössä ja valuuttakursseissa. Keskeiset epävarmuustekijät ja johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ovat samat kuin vuositilinpäätöksessä 2016.

Tunnusluvut

(1 000 EUR)	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016	Muutos ed. vuodesta
Liikevaihto	156 248	130 800	183 938	19,5 %
Operatiivinen liikevoitto	12 362	7 514	12 071	64,5 %
Operatiivinen liikevoitto, %	7,9	5,7	6,6	
Liikevoitto (EBIT)	10 932	6 115	10 131	78,8 %
EBIT, %	7,0	4,7	5,5	
Voitto ennen veroja	10 457	5 651	9 441	85,0 %
Voitto ennen veroja, %	6,7	4,3	5,1	
Oman pääoman tuotto, %	20,1	14,8	17,4	
ROCE, %	16,5	12,1	14,8	
Omavaraisuusaste, %	40,7	39,7	40,0	
Korolliset bruttovelat	40 534	41 892	34 269	-3,2 %
Nettovelkaantumisaste, %	65,4	76,5	55,9	
Taseen loppusumma	136 905	127 015	134 483	7,8 %
Bruttoinvestoinnit	6 610	28 590	30 186	-76,9 %
Liiketoiminnan rahavirta	6 096	-4 174	5 661	246,1 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,33	0,20	0,33	65,0 %
tulos, EUR	0,33	0,20	0,33	65,0 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,22	2,02	2,14	10,1 %
Henkilöstö keskimäärin	2 680	2 363	2 407	13,4 %
Henkilöstö kauden lopussa	2 781	2 508	2 545	10,9 %

Liikevaihto ja liikevoitto (EBIT) neljänneksittäin

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	4-6/2017	4-6/2016	7-9/2017	7-9/2016
Liikevaihto	54 802	38 603	54 314	50 211	47 132	41 986
Liikevoitto (EBIT)	3 827	1 896	4 218	2 352	2 887	1 866
EBIT, %	7,0	4,9	7,8	4,7	6,1	4,4

Poikkeukselliset erät

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia ja jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät:

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liiketoiminnan muut tuotot	-9	0	6	215	215
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-81	-317	-660	-1 705	-1 886
Liikevoitto (EBIT)	-90	-317	-654	-1 491	-1 671

Operatiivisen liikevoiton täsmäytys

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka esitetään, koska se kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto. Operatiiviseen liikevoittoon ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eräiä kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia. Alla olevassa taulukossa esitetään operatiivisen liikevoiton täsmäytys liikevoittoon (EBIT).

(1 000 EUR)	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liikevoitto (EBIT)	2 887	1 866	10 932	6 115	10 131
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	468	558	1 436	1 400	1 939
Lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät	9	0	-6	0	0
Operatiivinen liikevoitto	3 364	2 425	12 362	7 514	12 071

Tunnuslukujen laskentakaavat

Orgaaninen kasvu

$$\frac{(\text{Liikevaihto katsauskaudella} - \text{Liikevaihto vertailukaudella} - \text{hankitun yhtiön tuottama Liikevaihto katsauskaudella}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailukaudella}}$$

Operatiivinen liikevoitto

Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot +/- lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

$$\frac{\text{Katsauskauden voitto} \times 100}{\text{(Oma pääoma yhteensä) keskiarvo}}$$

Sitoutuneen pääoman tuotto prosentti (ROCE), ennen veroja

$$\frac{(\text{Voitto ennen veroja} + \text{Rahoituskulut}) \times 100}{\text{(Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{korottomat velat) keskiarvo}}$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{Saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{Rahavarat}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

Osakekohtainen tulos

$$\frac{(\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva Katsauskauden voitto}) \times 100}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä katsauskauden aikana}}$$

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä katsauskauden päätöspäivänä}}$$